

XXVII Izahan

Izahan is een eerder kleine, ondanks zijn leeftijd taai uitziende mongool gekleed in een blauwe rijbroek en een oude legerjas waarvan de oorspronkelijke kleur waarschijnlijk groen was. Aan zijn voeten zou je laarzen verwachten in plaats van een paar afgesleten slippers. Behalve het mes aan de leren patroongordel kan Ilyas geen wapens bespeuren. Terwijl ze met zijn drieën in de richting van de jurta lopen, links en rechts mensen groetend, vraagt de Siberiër aan Mattias:

‘Is dit de eerste keer dat hij iemand heeft begraven?’

Mattias beaamt dit. Dan richt Izahan zich op vriendelijke toon tot Ilyas. ‘Mattias sprak dikwijls over hem – elke keer dat we mekaar zagen. Vernemen dat hij zich door ons toedoen van het leven beroofde, doet me pijn.’

‘Het is niet jullie schuld. Ik ben degene die hem naar hier bracht. Ik besepte te laat dat ik hem met iets confronteerde, een strijd, een realiteit die de zijne niet was. Ik had hem in Bruxl moeten laten.’

‘Die jongen was gelukkig hier’, zegt Mattias troostend.

‘Zijn geluk heeft niet lang geduurd. Zijn leven was maar net begonnen. Die vervloekte digicom!’

‘Maak je geen zorgen om die digicom’, zegt Izahan vriendelijk, ‘dat is gelukkig onder controle.’

De sjamaan houdt halt en gaat op zijn hurken zitten. Ilyas hurkt naast hem neer. Mattias neemt afscheid van hen.

Met uitgespreide vingers woelt Izahan door het warme zand van de bodem en kijkt daarna glimlachend hoe de zandkorrels uit zijn opgestoken vuist terug naar de aarde stuiven.

Over zijn zon beschenen gezicht krioelen ontelbare rimpels.

‘Op een dag, misschien binnen honderdduizend jaar, is je vriend net als dit zand. Kijk hoe het zich warmt in de zon, hoe het danst in de wind; het kent geen angst, geen verdriet, maar evengoed is het deel van de wereld, Ilyas, net als jij en ik.’

Izahan legt zijn hand op Ilyas’ arm.

‘Weet je, mijn opa stierf toen ik twaalf was. Ik was erg op hem gesteld. We hadden samen een arendsjong geroofd in de bergen en hij leerde me hoe je het tam moest maken. Toen de vogel bijna klaar was voor de eerste jacht, stierf mijn grootvader. Maar een paar nachten daarna verscheen hij plots naast mijn slaapmat. Hij stond daar vriendelijk op mij neer te kijken. De weken daarop verscheen hij werkelijk elke nacht. Dankzij zijn raadgevingen en steun bracht ik het er goed van af met mijn arend. Op de bergweide waar onze jurta’s stonden keek jong en oud toe hoe de vogel zijn verkenningsvlucht maakte en gehoorzaam terug op mijn vuist landde. Toen ik op een keer mijn ouders zijn groeten overbracht, waren die erg verheugd. ‘Dat is heel goed – hij is nog onder ons’, zei mijn vader. Hij legde me uit dat de doden pas echt sterven als je ze vergeten bent en dat ze daarna nog lange, lange tijd delen in de strijd, de voorspoed en het verdriet van allerlei levensvormen, totdat ze uiteindelijk voorgoed bevrijd zijn van het leven. Nu heb ik zelf drie grote zonen, ze zijn helaas ver van hier, maar mijn opa houdt me nog steeds gezelschap. Hij is de enige band die ik nog heb met het Siberië van mijn jeugd.’

‘Ook al is hij dood...’

‘De dood is niet het einde, Ilyas, behalve voor wie enkel in materiële dingen gelooft.’

In de blik van de oude man ligt een soort aanmoediging, een diep doordringende openhartigheid waardoor je trager gaat ademen. De sjamaan grijpt Ilyas’ hand en samen komen ze overeind. ‘Maar laten we de doden voorlopig rusten. Hoe is het met de levenden gesteld?’

Hij kijkt zijn gast met een zijdelingse glimlach aan.

‘Die lijken hier best wel op de doden’, zegt Ilyas met een grimas.

De sjamaan lacht. ‘Je vindt dat we te veel onder de grond zitten in plaats van erboven?’

Ze wandelen verder naar zijn jurta die opvallend mooi versierd is met purperen en rode motieven. Naast de ingang staan twee zware wapens – botzooka’s – achteloos rechtop in het zand gepoot. De jurta van de Siberiër is geflankeerd door nog vier even ruime nomadententen, waar gewapende mannen rondlopen tussen kinderen en geiten. Verderop staan meer hutten en jurta’s.

Daartussen hurkt een groep mensen neer, wachtend op iets. Ze doen Ilyas denken aan de groepen vluchtelingen in Savanna. Niets wijst erop dat de grote rebellenleider van West-Siberië hier zijn residentie heeft. Wel worden de jurta's van zijn adjudanten voortdurend bezocht door mannen en vrouwen die strak in de houding gaan staan, zodra ze ter plaatse zijn en dan respectvol de woning binnentreden voor een of andere bespreking.

Geïntrigeerd bekijkt Ilyas het komen en gaan van de mensen terwijl hij zich voor de zoveelste maal afvraagt wat voor een strategie de Siberiër in zijn hoofd heeft.

Alsof deze de gedachten van Ilyas kan raden, staat hij stil en zegt:

‘Voorlopig moeten we geduld oefenen, meer en meer mensen voor onze zaak winnen, ons Dorp veilig houden.’

‘Maar op een dag moet jouw partizanenleger naar boven om de beslissende strijd aan te gaan. Wat zal er dan gebeuren?’

Het gelaat van de sjamaan krijgt plotseling een plechtige, bijna pontificale uitdrukking.

‘Ja, wat zal er dan gebeuren? Weet jij het, Ilyas?’

‘Nee’, zegt Ilyas verbouwereerd, ‘ik weet het niet. Om eerlijk te zijn hoopte ik heel de reis lang dat ik hier het antwoord zou horen. Zie je, *zij* hebben het quasi monopolie over de wapens, de informatie, de communicatie, over de algoritmen, over alles. Hoe kunnen we hen ooit verslaan? Elk scenario dat ik bedenken, eindigt in een slachtpartij.’

‘En wie precies gaan we aanvallen in die scenario's van jou? Wie is de vijand?’

‘Het *fucking* Empire’, antwoordt Ilyas, zich opwindend.

‘Het Empire...’ De sjamaan knikt en schudt daarop meewarig het hoofd. ‘Dat is zo groot en machtig dat je het beter niet uitdaagt en met rust laat. De eeuwigdurende oorlog, die jij zou uitlokken, dat is precies wat het wil. Oorlog maakt het alleen maar sterker. We moeten wachten. Wat ik weet, Ilyas, is dat elk imperium de kiem tot verval in zich draagt. Geduld.’

‘Hoe lang nog? Honderd jaar?’

‘Nee, niet lang meer. De hele planeet siddert voor hun macht. Ze hoeven al decennialang niemand meer te vrezen. Hun maatschappij

is overgeleverd aan de decadentie. Het rottingsproces is al ver gevorderd. De onderwijzeres, Sarina, kan je daarover vertellen.'

'En wat doen we ondertussen?'

'Wat ik je net zei: meer en meer mensen overtuigen onze kant te kiezen, de oversteek te wagen over de rivier van onverschilligheid en ze een plaats te geven in onze strijdende gemeenschap. De jongeren in de polissen die terug willen naar een maatschappij op menselijke schaal; de neo-religieuzen, zoals onze vrienden de holisten die het recht op spiritualiteit weer opeisen; vrouwen die hun rechten op zwangerschap terug willen; de mensen in wildenkampen die volwaardige mensen willen zijn; de slachtoffers van de vervuiling; de protesten tegen OCE-chips; de woede van mutanten; de strijd van plantageslaven; de boeren die van hun land worden verdreven...'

Izahan neemt Ilyas bij de elleboog en ze lopen verder.

'Onze strategie is al die mensen samenbrengen in eenzelfde bewustzijn zodat dit bewustzijn kan groeien tot de weegschaal doorslaat. Want al die ontevreden hebben dezelfde vijand en die vijand, Ilyas, is uiteindelijk maar een heel kleine kliek van aristocraten, FIRMA-bazen en functionarissen. Ze regeren dankzij hun digitale technologie die als een reusachtig spinnenweb van bedrog en dwang over de planeet is geweven. Wat ons verenigt, is het streven naar een menselijke en liefdevolle wereld.'

'Dat is een utopie.'

'De perfecte wereld kan nooit bereikt worden, daarin heb je helaas gelijk. Maar *het streven* is daarom niet zinloos. Het is net dit streven dat zinvol is. Begrijp je?'

'Ik vrees van niet.'

Ze nemen plaats op twee krukjes in de jurta, dichtbij de ingang.

'Het belangrijkste is *het streven op zich*. Een maatschappij van volmaakte goedheid is niet verwezenlijkbaar, maar een samenleving die daarnaar streeft, is de best mogelijke samenleving want in zo'n samenleving kan het goede gedijen, kan het groeien... Ilyas, de echte vijand is precies die ideologie die ons wijsmaakt dat we niet langer moeten streven naar een betere wereld, dat machines en algoritmen wel zullen bepalen wat het beste is voor ons, dat ethische regels niet